

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 56/2024-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ] zastúpeného advokátkou JUDr. Ing. Karin Krajčí, Martina Martinčeka 4701/2, Liptovský Mikuláš, proti postupu Okresného riaditeľstva Policajného zboru, odboru kriminálnej polície Ružomberok v konaní vedenom pod ČVS: ORP-128/1-VYS-RK-2023 a jeho uzneseníu z 11. mája 2023, ako aj proti postupu Okresnej prokuratúry Ružomberok v konaní vedenom pod sp. zn. Pv 241/23/5508 a jej uzneseníu z 30. júna 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 29. decembra 2023 domáha vyslovenia porušenia čl. 17 ods. 2 a 5, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 8 ods. 2 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Ružomberok (ďalej len „vyšetrovateľ“) pod ČVS: ORP-128/1-VYS-RK-2023 a jeho uznesením z 11. mája 2023, ako aj postupom okresnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. Pv 241/23/5508 a jej uznesením z 30. júna 2023. Ďalej požaduje, aby boli uznesenia vyšetrovateľa a okresnej prokuratúry zrušené. Domáha sa tiež priznania finančného zadosťučinenia v sume 50 000 eur od vyšetrovateľa a okresnej prokuratúry, ako aj trov právneho zastúpenia v sume 653,53 eur spoločne a nerozdielne na účet právnej zástupkyne, to všetko do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu. Napokon žiada o prerokovanie ústavnej sťažnosti mimo poradia nápadu návrhov podľa § 26 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov.

2. Z ústavnej sťažnosti, pripojených listinných dôkazov, ako aj z dôkazov zadovážených ústavným súdom vyplýva nasledujúci skutkový stav veci:

3. Uznesením vyšetrovateľa ČVS: ORP-128/1-VYS-RK-2023 z 11. mája 2023 bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie pre zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 3 Trestného zákona.

4. Proti uzneseniu vyšetrovateľa sťažovateľ podal sťažnosť ako riadny opravný prostriedok.

5. Uznesením okresnej prokuratúry č. k. Pv 241/23/5508-19 z 30. júna 2023 bola sťažnosť podaná sťažovateľom zamietnutá.

6. Návrhom z 19. júla 2023 doručeným Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky sťažovateľ požiadal o zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia postupom podľa § 363 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku.

7. Upovedomením generálnej prokuratúry č. k. IV/1 Pz 305/23/1000-4 z 31. júla 2023 bolo obhajkyňi sťažovateľa (totožnej s jeho právnou zástupkyňou v konaní vedenom ústavným súdom) oznámené, že návrh na postup podľa § 363 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku bol generálnej prokuratúre doručený elektronicky 19. júla 2023 s tým, že bude vyžiadaný na vec sa vzťahujúci spisový materiál a o spôsobe vybavenia návrhu bude obhajkyňa sťažovateľa písomne informovaná.

8. Okresná prokuratúra podala 3. augusta 2023 pod č. k. Pv 241/23/5508-34 na Okresnom súde Liptovský Mikuláš obžalobu na sťažovateľa pre zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 3 Trestného zákona.

9. Prípísom generálnej prokuratúry č. k. IV/1 Pz 305/23/1000-8 z 3. novembra 2023 adresovaným obhajkyňi sťažovateľa bolo oznámené, že podaním obžaloby na sťažovateľa bolo prípravné konanie skončené. Tento procesný postup podľa § 234 ods. 1 Trestného poriadku (napriek podanému návrhu na postup podľa § 363 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku) treba považovať aj s poukazom na čl. 7 ods. 4 príkazu generálneho prokurátora Slovenskej republiky č. 14/2022 z 19. decembra 2022 o postupe prokurátorov v trestnom konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch (*argumentum a contrario*) za dôvodný, a to aj vzhľadom na skutočnosť, že ide o väzobnú trestnú vec.

10. Rozsudkom okresného súdu č. k. 7T/14/2023-293 z 9. októbra 2023 bol sťažovateľ uznaný vinným zo zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 3 Trestného zákona. Bol mu za to uložený trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov a 6 mesiacov nepodmienečne so zaradením na výkon trestu odňatia slobody do ústavu so stredným stupňom stráženia, ako aj trest prepadnutia finančnej hotovosti vo výške 440 eur zloženej na depozitnom účte okresnej prokuratúry s tým, že vlastníkom finančnej hotovosti sa stáva štát Slovenská republika. Napokon mu bolo uložené aj ochranné protitoxikomanické liečenie ústavnou formou.

10.1. Podľa konštatovania okresného súdu 9. augusta 2023 bol vo veci vydaný trestný rozkaz, ktorým bol sťažovateľ uznaný vinným zo zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 3 Trestného zákona, bol mu uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov nepodmienečne so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, ako aj ochranné

protitoxikomanické liečenie ústavnou formou. Proti vydanému trestnému rozkazu podal sťažovateľ prostredníctvom obhajkyne odpor, v ktorom *inter alia* uviedol, že zásadným spôsobom bolo porušené jeho právo na obhajobu, keďže vo veci vykonaná domová prehliadka sa uskutočnila o 2 dni neskôr, ako to vyplývalo z príkazu na domovú prehliadku, a preto akékoľvek zaistené stopy v rámci domovej prehliadky (či už vydané dobrovoľne, alebo odňaté) sú v súlade s doktrínou „plodov otráveného stromu“ získané nezákonne, a preto neexistuje jediný zákonne získaný dôkaz, ktorý by ho usvedčil zo spáchania skutku kladeného mu za vinu.

10.2. Podľa ďalšieho konštatovania okresného súdu na hlavnom pojednávaní sťažovateľ využil právo nevypovedať k veci, v dôsledku čoho bola prečítaná zápisnica o jeho výsluchu z prípravného konania z 11. mája 2023, keď sa ku skutku kladenému mu za vinu uznesením vyšetrovateľa priznal, skutok oľutoval s tým, že je to spôsobené jeho drogovou závislosťou. Všetky vrecká nájdené u neho pri domovej prehliadke, ale aj to, čo vydal, patria jemu, konkrétne išlo o pervitín. Tiež uviedol, že sa chce liečiť zo závislosti a drogy už brať nechce.

10.3. Obhajkyňa sťažovateľa v rámci záverečnej reči uviedla, že trestné konanie sa realizovalo v rozpore so zákonom. Orgány činné v trestnom konaní vykonali neopakovateľný úkon domovej prehliadky bez platného príkazu sudcu pre prípravné konanie s dvojdňovým omeškaním. Sťažovateľ v záverečnej reči požiadal o oslobodenie spod obžaloby, keďže vzhľadom na jeho vážny zdravotný stav sa dá predpokladať, že sa momentu prepustenia z väzby nedožije.

10.4. Podľa názoru okresného súdu samotná skutočnosť, že domová prehliadka sa vykonala 2 dni po lehote stanovenej sudcom pre prípravné konanie v príkaze na vykonanie domovej prehliadky z 2. mája 2023, nemá vplyv na jej zákonnosť, keďže táto lehota je len poriadkovou, a nie zákonnou lehotou (§ 100 ods. 2 Trestného poriadku lehotu na vykonanie domovej prehliadky bližšie neupravuje a špecifikuje iba to, že má byť vykonaná bez meškania).

11. Z upovedomenia Krajského súdu v Žiline sp. zn. 1To/80/2023 z 24. novembra 2023 zaslaného obhajkyňi sťažovateľa vyplýva, že verejné zasadnutie o odvolaní proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 7T/14/2023 z 9. októbra 2023 vo veci sťažovateľa sa uskutoční 12. decembra 2023.

12. Z e-mailovej informácie právnej zástupkyne sťažovateľa z 11. januára 2024 zaslanej ústavnému súdu na jeho telefonickú výzvu z toho istého dňa vyplýva, že trestná vec sťažovateľa je právoplatne skončená, keďže rozsudkom krajského súdu vyhláseným na verejnom zasadnutí konanom 12. decembra 2023 boli výroky rozsudku okresného súdu potvrdené s výnimkou výroku o treste prepadnutia peňažnej hotovosti vo výške 440 eur, ktorý bol zrušený. Odvolací rozsudok krajského súdu dosiaľ obhajkyňi sťažovateľa doručený nebol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

13. Podľa príkazu sudcu pre prípravné konanie okresného súdu sp. zn. 1Tp/14/2023-2-V-OSRK z 2. mája 2023 sa domová prehliadka mala vykonať bez meškania najneskôr do 8. mája 2023 vrátane, no v skutočnosti bola vykonaná až 10. mája 2023, teda 2 dni po uvedenej lehote. Názor okresného súdu, podľa ktorého išlo len o poriadkovú lehotu, prakticky neguje právo občana na ochranu obydlia a súkromia. Zároveň „odobruje“ zrejmé nedodržanie zákona a príkazov sudcu pre prípravné konanie okresného súdu zo strany orgánov činných v trestnom konaní. Domová

prehliadka patrí v zásade medzi neopakovateľné úkony, v dôsledku čoho akékoľvek zákonné pochybenie má za následok nepoužiteľnosť dôkazov v ďalšom konaní.

14. Ďalšou nezákonnosťou je konanie okresnej prokuratúry, ktorá po tom, čo sťažovateľ podal návrh generálnej prokuratúry na zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia postupom podľa § 363 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku, bez vyčkania na stanovisko generálnej prokuratúry podala obžalobu, v dôsledku čoho rozhodovanie generálnej prokuratúry o návrhu sťažovateľa bolo zmarené. Stalo sa tak i napriek tomu, že okresná prokuratúra o podaní návrhu na postup podľa § 363 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku vedela.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

15. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

16. Podľa čl. 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

17. Na prerokovanie ústavnej sťažnosti podanej sťažovateľom nie je daná právomoc ústavného súdu.

18. Ako to z už citovaných ustanovení (pozri body 15 a 16) vyplýva, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy.

19. Proti postupu a uzneseniu vyšetrovateľa ČVS: ORP-128/1-VYS-RK-2023 z 11. mája 2023 bola prípustná sťažnosť ako riadny opravný prostriedok, v dôsledku čoho právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa podľa ústavy, listiny a dohovoru mala okresná prokuratúra v rámci opravného konania. Tým je zároveň vylúčená v uvedenom rozsahu právomoc ústavného súdu. Treba tiež poznamenať, že sťažovateľ možnosť podania sťažnosti ako riadneho opravného prostriedku proti uzneseniu vyšetrovateľa aj využil.

20. V podstate obdobná je situácia aj vo vzťahu k namietanému porušeniu práv sťažovateľa postupom okresnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. Pv 241/23/5508 a jej uznesením z 30. júna 2023.

21. Keďže napriek návrhu sťažovateľa generálnej prokuratúry na postup podľa § 363 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku (o ktorom okresná prokuratúra mala vedieť) došlo k podaniu obžaloby na sťažovateľa okresnému súdu, právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa mali (a ešte stále majú) všeobecné súdy.

22. Sťažovateľ mohol svoje námietky uvádzané v ústavnej sťažnosti (pozri body 13 a 14) uplatňovať v prvostupňovom konaní na okresnom súde, ako aj v odvolacom konaní na krajskom súde. Kým v konaní pred okresným súdom ich uplatnil (pozri bod 10.1), zatiaľ nevedno, či ich

uplatnil aj v odvolacom konaní. Ústavný súd totiž nemá k dispozícii informáciu o tom, kto podal odvolanie proti rozsudku okresného súdu a s akým obsahom.

23. Po doručení odvolacieho rozhodnutia krajského súdu bude môcť sťažovateľ brániť označené práva podaním dovolania, keďže ním uplatňované argumenty namietajú jednak nezákonnosť dôkazov, o ktoré sa okresný súd a krajský súd opreli [§ 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku], ale tiež zásadné porušenie práva na obhajobu zo strany okresnej prokuratúry, ktorá podala obžalobu i napriek tomu, že vedela o predtým podanom návrhu sťažovateľa generálnej prokuratúry na postup podľa § 363 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku [§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku].

24. Právomoc ústavného súdu by v zásade mohla byť daná až po prípadnom nepriaznivom rozhodnutí o dovolaní sťažovateľa.

25. Ústavný súd preto rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. februára 2024

Peter Molnár
predseda senátu